

POSTANOWIENIE

Dnia 24 lipca 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Bohdan Bieniek

w sprawie z odwołania I. J.
od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w Rzeszowie
o prawo do świadczenia rehabilitacyjnego,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w dniu 24
lipca 2023 r.,
na skutek skargi kasacyjnej organu rentowego od wyroku Sądu Okręgowego w
Tarnobrzegu
z dnia 25 lipca 2022 r., sygn. akt III Ua 14/22,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Tarnobrzegu wyrokiem z dnia 25 lipca 2022 r. oddalił apelację Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, Oddział w Rzeszowie od wyroku Sądu Rejonowego w Tarnobrzegu z dnia 22 marca 2022 r., mocą którego zmieniono decyzję organu rentowego z dnia 22 czerwca 2021 r. i przyznano I. J. prawo do świadczenia rehabilitacyjnego od 12 lipca 2019 r. do 9 kwietnia 2020 r.

Wyrok Sądu Okręgowego zaskarżył skargą kasacyjną w całości pozwany. We wniosku o przyjęcie jej do rozpoznania wskazał na przesłankę z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., to jest rażące naruszenie art. 17 ust. 1 w związku z art. 22 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (jednolity tekst: Dz.U. z 2022 r., poz. 1732, dalej jako ustawa zasiłkowa).

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie zasługuje na przyjęcie do rozpoznania. W judykaturze podkreśla się, że przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02, OSNP 2004 nr 13, poz. 230; z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07, LEX nr 442743; z dnia 11 kwietnia 2008 r., I UK 46/08, LEX nr 469185 i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 37/08, LEX nr 494133).

W sprawie stan faktyczny był prosty. Odwołująca się została zwolniona z pracy w dniu 18 października 2019 r., przy czym prowadziła dodatkowo pozarolniczą działalność gospodarczą (Z. U. L. od stycznia 2017 r.). Nie zatrudniała pracowników i nie wykonywała żadnych czynności w Szkółce.

Sąd drugiej instancji doszedł do przekonania, że zebrany materiał dowodowy nie daje podstaw do przyjęcia tezy o wykonywaniu przez odwołującą się pracy zarobkowej w okresie ustalenia prawa do świadczenia rehabilitacyjnego. Na taki stan rzeczy składał się rodzaj prowadzonej działalności oraz incydentalne zawarcie umowy z nadleśnictwem, podpisanie faktur.

Skarżący tego rodzaju aktywność lokuje w art. 17 ust. 1 ustawy zasiłkowej. Co do zasady ma rację, bowiem każda praca zarobkowa wykonywana w okresie zwolnienia lekarskiego powoduje utratę prawa do świadczeń (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 6 grudnia 1978 r., II URN 130/78, PiZS 1980 nr 8, s. 87; z dnia 31 maja 1985 r., II URN 75/85, OSNC 1986 nr 3, poz. 32; z dnia 12 sierpnia 1998 r., II UKN 172/98, OSNAPIUS 1999 nr 16, poz. 522). Za taką pracę uważa się każdą pracę w potocznym znaczeniu tego słowa, w tym wykonywanie różnych czynności w ramach stosunków zobowiązaniowych, ale także poza takimi stosunkami, w tym kontynuowanie własnej działalności gospodarczej, samozatrudnienie czy stosunek korporacyjny (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 stycznia 2005 r., I UK 154/04, OSP 2006 nr 4, poz. 43 i powołane tam orzeczenia).

W orzecznictwie Sądu Najwyższego dopuszcza się jednak sytuacje, w których - mimo wykonywania pewnych czynności składających się na pracę zarobkową - nie zostaje wypełniona hipoteza art. 17 ustawy zasiłkowej. *Ad casum*, przewiduje się wyjątki, odróżniając czynności polegające na osobistym wykonywaniu przez ubezpieczonego dotychczasowej pracy w ramach prowadzenia działalności gospodarczej od czynności o charakterze ubocznym lub podejmowanych w związku ze statusem pracodawcy (wyrok Sądu Najwyższego z 7 października 2003 r., II UK 76/05, OSNP 2004 nr 14, poz. 247). Przyjęto też możliwość uznania, że nie dochodzi do utraty prawa do zasiłku chorobowego w razie podjęcia incydentalnej i wymuszonej okolicznościami aktywności zmierzającej do osiągnięcia zarobku w czasie pobierania tego zasiłku, który zasadniczo przysługuje tylko wówczas, gdy choroba uniemożliwia uzyskiwanie dochodu z pracy (wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 15 czerwca 2007 r., II UK 223/06, OSNP 2008 nr 15-16, poz. 231 i z dnia 9 października 2006 r., II UK 44/06, OSNP 2007 nr 19-20, poz. 295). Uznaje się za dopuszczalne wykonywanie takich czynności „sporadycznie”, co prowadzi do konkluzji, że ubezpieczony traci prawo do zasiłku, jeżeli czynności były częste, powtarzalne lub miały charakter merytoryczny, związany z zapewnieniem prawidłowego funkcjonowania przedsiębiorstwa. Jedynie więc wyjątkowo wykonywanie niektórych ubocznych czynności związanych z prowadzoną działalnością może nie być kwalifikowane jako wykonywanie pracy (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 czerwca 2007 r., II UK 2223/06, OSNP 2008 nr 15-16, poz. 23).

Konkludując, tylko wykonywanie czynności ubocznych w stosunku do czynności realizowanych w ramach prowadzonej działalności gospodarczej, mające charakter incydentalny, wymuszony okolicznościami i niezarobkowy, może zostać uznane działanie relatywnie neutralnie względem art. 17 ust. 1 ustawy zasiłkowej.

I tak się stało w sprawie. Sąd drugiej instancji wskazał przesłanki, jakie doprowadziły go do tego wniosku, zaś one opierają się na zasadach logicznego rozumowania i doświadczenia życiowego. Stąd nie można mówić, że w sprawie doszło do oczywistego naruszenia prawa z perspektywy art. 17 ust. 1 ustawy zasiłkowej (innych norm nie wskazano także w podstawach skargi kasacyjnej).

Dlatego Sąd Najwyższy orzekł z mocy art. 398⁹ § 2 k.p.c.

AGM

[f.n]